

BOMBARDEMENT Lichtbundels markeren brandgrens van Duitse bommenregen op 14 mei 1940

Rotterdam werpt licht op inktzwarte geschiedenis

YVONNE KEUNEN
ROTTERDAM

Niet eerder was de brandgrens zo goed zichtbaar als gisteravond om 22.45 uur. In totaal 128 grote schijnwerpers wierpen hun enorme stralen de Rotterdamse wolkenlucht in.

Ruim drie uur lang was in één oogopslag te zien wat 67 jaar geleden tot menigeen pas na dagen van brand doordrong: de oude, gezellige binnenstad van Rotterdam met zijn straatjes en grachtjes is niet meer.

Duitse bommenwerpers sloegen in de vroege middag van 14 mei 1940 in krap een kwartier tijd het hart uit Rotterdam. De daarop volgende vlammen en het gebrek aan bluswater deden de dagen erna de rest: 814 mensen vonden de dood, 80.000 mensen raakten dakloos, het grootste deel van de binnenstad lag in puin en het dagelijks leven was nog geruime tijd volkomen ontwricht.

Maar Rotterdam stroopte de muren op, bouwde naarstig aan een nieuwe, hypermoderne stad en gunde zich geen tijd er bij stil te staan. „Rotterdam is toekomstgericht. Het is een stad van geen woorden maar daden. Wij willen geen slachtoffer zijn,” omschrijft dichter Manuel Kneepkens de Rotterdamse mentaliteit.

In de tijd dat de geboren Limburger Kneepkens nog voorman was van de Stadspartij in Rotterdam bedacht hij daarom het idee de brandgrens te markeren. Zoals ook Berlijn in het plaveisel heeft aangegeven waar De Muur heeft gestaan. Om zo

vragen op te roepen en die inktzwarte bladzijde uit de geschiedenis van de stad levend te houden. „Want als je iets niet ziet, kun je er ook niet naar vragen.”

Kneepkens zwengelde discussies aan, ging op zoek naar de brandgrens en hield wandel- en fietstochten langs de grillige lijn die modern van oud scheidt. Zijn inspanningen konden uiteindelijk op steun van politiek en stadsbestuur rekenen.

De markering komt er en is klaar in 2010. Het wordt een 11,5 kilometer lange lijn van LED-lichtobjecten waarin de vlammen 's avonds oplichten. En in die vlammen heft het beeld *De Verwoeste Stad* van Ossip Zadkine, ook wel *Jan Gat* genoemd vanwege het ontbrekende hart, de handen ten hemel.

Vooruitlopend op die permanente markering werd de brandgrens gisteravond en vannacht eenmalig in zijn geheel verlicht. Een project van het Rotterdamse bureau Mothership, uitgevoerd in het kader van het evenement Rotterdam 2007 City of Architecture.

Manuel Kneepkens stond erbij en keek ernaar. Vanaf het dak van het hoogste gebouw van het land: de Delftse Poort naast het Centraal Station. Vol van trots. „Dit is echt belangrijk. En het is uniek in Europa. Vannacht schrijft Rotterdam geschiedenis.”

Meer dan honderdtwintig lichtbundels markeren de grens tot waar de vlammenzee in de dagen na de bommen van 14 mei 1940 reikte.

FOTO ANP/EVERT-JAN DANIELS

Ouderen hebben heimwee naar de oude stad. Rotterdam heeft haar hart nooit teruggekregen.

Irene Biezeman (66), Rotterdamse.

Bij het zien van De Verwoeste Stad van Zadkine weet je van het drama van deze stad.

Jos Rouw (64), banketbakker in Rotterdam.

Het hart van deze stad is weggerukt. Daar hebben we het in de lessen Nederlands over gehad.

Abdullahi Omar (29), vluchteling uit Somalië.

Toen ik in 1948 in Rotterdam kwam wonen, was het kaal. Ik heb de stad zien opbouwen.

Martin van Lieshout (77), Rotterdammer.

De stad is na het bombardement opgeknapt. Dan doel ik natuurlijk op de snelle wederopbouw.

Wim Prudhomme van Reine (66), Rotterdammer.

